

Acte de lliurament dels XXXIII Premis Octubre (València, 30 d'octubre de 2004)

El president

Autoritats, senyores, senyors, «tots jorns aprenc e desaprenc ensemps»... Així comença la *Cançó d'opòsits*, de Jordi de Sant Jordi musicada per Raimon. Segurament que aquests darrers trenta-tres anys han estat bàsicament això, aprendre i desaprendre alhora.

Els Premis Octubre han arribar a la seva trenta-tresena edició –així s'ha recordat–, però no és sobrer insistir-hi. En aquests anys grisos, anys encara de franquisme, hi va haver una gent que va començar a moure un acte de normalitat cultural en un país que no era gens normal, i amb el pas dels anys aquesta efemèride s'ha consolidat, de manera que, vist de fora, tot donaria la impressió que té lloc en un país normalitzat.

És evident que hi ha hagut canvis d'ençà del 1971, canvis a millor. Així ho heu estat analitzant al llarg d'aquesta setmana a través d'un itinerari de la història, del pensament, de la literatura, en els diferents congressos dels Octubre, però també és evident que hi ha molta feina per fer encara.

I precisament per la feina feta, que tots i totes estarem d'acord que ha estat molta, avui s'ha fet un reconeixement explícit a la figura del molt honorable senyor Jordi Pujol, anterior president de la Generalitat de Catalunya, a través del Premi Octubre a personalitats. Un reconeixement que fa justícia a una trajectòria que forma part de la història de la nostra nació.

El primer cop que vaig tenir l'honor de presidir el Ple del Parlament de Catalunya després de ser-ne escollit president, vaig començar, precisament, amb unes sentides paraules –i penso que compartides pel conjunt de diputats i diputades– de reconeixement cap al president Pujol. Ho vaig dir aquell dia i ho reitero: molt honorable senyor, el país està en deute amb vós. Tingueu avui aquí, a la ciutat de València, de nou, el nostre més sincer reconeixement i la nostra gratitud per la feina feta pel país.

Moltes i molts dels que som presents ens hem aplegat en altres edicions dels Octubre, vinguts d'aquí i d'allà, en gran part moguts per l'enorme capacitat de persuasió del l'amic Eliseu Climent i el seu equip, i moguts també pel sentiment de pertinença a una mateixa col·lectivitat. El mateix sentiment m'ha fet venir a València en nombroses ocasions, en trobades diverses, a saludar els amics, a sentir la vitalitat d'aquesta part del país que es canalitza de mil maneres i que avui es concreta en l'interès que sentim tots els presents pel motor cultural que al llarg de la història sempre ha estat València.

Però avui em trobo a València com a president del Parlament de Catalunya, i precisament enguany la setmana dels Premis Octubre s'ha dedicat a la Transició.

Fa pocs dies, al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat de Catalunya, celebràvem, amb un acte institucional, l'aprovació per referèndum de l'Estatut d'autonomia de Catalunya just fa vint-i-cinc anys.

Segurament aquell Estatut era un dels símbols més importants precisament d'aquella Transició democràtica, i tal com vaig dir fa pocs dies a Barcelona avui ho repeteixo a València, i ho faig amb tota la solemnitat: és evident que la Transició democràtica ens ha portat moltes coses bones, entre elles la mateixa democràcia, i la possibilitat de gaudir d'una certa autonomia política. Però la Transició va deixar episodis mal tancats, mal resolts.

Només en citaré dos, perquè són significatius i perquè són dels més urgents de reformar, sobretot pensant en el futur de la nostra nació. I a més ara, justament ara, es donen les circumstàncies per tornar-los a plantejar.

Un és el de la memòria història, es digui recuperació dels arxius de Salamanca, es digui anul·lació del procés al president Companys, es digui anul·lació dels processos de tants i tants afusellats per la causa de la llibertat, es digui obertura i investigació de les fosses, es digui com es digui. Ara hi som a temps.

Ja sé que és una qüestió de passat, però aquella consigna de no remenar el passat avui ja no té cap sentit, i en canvi el nostre futur col·lectiu serà més clar si podem gaudir plenament de la nostra memòria història.

I l'altre és precisament la relació entre els diferents països que tenim en comú moltes coses, tantes...: la parla, la història, la frontera compartida al llarg dels segles. I justament ara que estem construint Europa, que s'està construint aquesta Europa de ciutadans i ciutadanes, ara que les fronteres clàssiques pràcticament han desaparegut, que s'obren nous àmbits de relació, nous marcs per a poder fer estratègies comunes, seria el moment de tornar-ho a intentar. El terreny –no en tinguem cap dubte–, el terreny s'ha conreat bé. Segurament que amb tota la modèstia, segurament que amb humilitat, però al mateix temps amb tota la fe possible.

El futur és més obert que mai, i ara ja hem tancat la Transició, i amb ella la prudència, que ens va obligar a deixar temes no resolts, s'ha de convertir en ambició i en orgull de país.

L'enhorabona, molt honorable senyor; l'enhorabona, a l'avançada, a tots els premiats i premiades, i l'enhorabona a l'amic Eliseu per escriure cada dia amb més encert el guió de la utopia.

Moltes gràcies i bona nit.